

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 07.06.2021

§ 231

Talousarviomuutoksia vuoden 2021 talousarvioon, KV

1991/02.00.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 358 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää talousarvion sitovuustasojen muutoksista ja että Lahden kaupungin vuoden 2021 talousarvion sitovat määrärahat, tuloarviot ja toimintakatteet ovat esitettyjen muutosten jälkeen 1.6.2021 alkaen seuraavat.

Hallintosäätömuutoksen vaikutukset talousarvion sitovuustasoihin:

Konsernihallinnon palvelualue:

- Osallisuus- ja hyvinvointipalvelut vastuualue päättyy 31.5.2021, sitovatase toimintakate

Sivistyksen palvelualue:

- Osaaminen ja tieto vastuualue päättyy 31.5.2021, sitovataso määräraha ja tuloarvio
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen 1.6.2021 alkaen, sitovataso määräraha ja tuloarvio
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus 1.6.2021 alkaen, sitovataso määräraha ja tuloarvio

Käyttötalousosan muutosesitykset:

Konsernihallinnon palvelualueen muutosesitys:

Lisätään konsernipalvelut vastuualueen tuloihin +145 000 euroa (+40 000 euroa hallintosäntömuutokset, +105 000 euroa EU-palkintoraha) ja menoihin +1 696 400 euroa (+1 391 400 euroa hallintosäntömuutokset, +105 000 euroa EU-palkintoraha, +200 000 euroa koronapandemia ja koronaexit-toimenpiteet).

Lisätään elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastuualueen, elinvoimapalvelut tuloihin +362 700 euroa (hallintosäntömuutokset) ja vähennetään menoista -340 500 euroa (-470 500 euroa hallintosäntömuutokset, +130 000 euroa koronaexit-, tapahtuma- ja ympäristöpääkaupunkitoiminta).

Lisätään elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastuualueen, työllisyyspalvelut tuloihin +160 000 euroa (KUNTO-hanke) ja menoihin +913 800 euroa (+698 800 euroa hallintosäntömuutokset, +215 000 euroa KUNTO-hanke).

Vähennetään osallisuus- ja hyvinvointipalvelut vastuualueen tuloista -402 700 euroa (hallintosäntömuutokset) ja menoista -2 397 000 euroa (hallintosäntömuutokset). Sitovuustaso päättyy 31.5.2021.

Lisätään käyttöomaisuuden myyntivoittomäärärahavarausta +1 596 000 euroa. Kiinteän omaisuuden investointitulo.

Konsernihallinnon palvelualueen muutosten nettovaikutus tulokseen yhteensä +1,988 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Konsernipalvelut vastuualue tuloarvio 7 863 200 euroa
- Konsernipalvelut vastuualue määräraha 60 706 500 euroa
- Elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastuualue, elinvoimapalvelut toimintakate 7 632 800 euroa
- Elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastuualue, työllisyyspalvelut toimintakate 21 387 600 euroa
- Osallisuus- ja hyvinvointipalvelut vastuualue toimintakate 945 200 euroa.

Sivistyksen palvelualueen muutosesitys:

Vähennetään lasten ja nuorten kasvu vastuualueen tuloista -517 000 euroa (-417 000 euroa asiakasmaksulainmuutos, -100 000 euroa esiopetuskokeilu) ja lisätään menoihin +1 508 300 euroa (-226 700 euroa hallintosäätömuutokset, +1 200 000 euroa kotikuntakorvaukset, +75 000 euroa oppivelvollisuuden laajentuminen, +60 000 euroa kulttuuritulkkitoiminta, +400 000 euroa esiopetuskokeilu).

Vähennetään osaaminen ja tieto vastuualueen tuloista -544 800 euroa (hallintosäätömuutokset) ja menoista -13 340 800 euroa (-13 990 800 euroa hallintosäätömuutokset, +650 000 euroa oppivelvollisuuden laajentuminen). Sitovuustaso päättyy 31.5.2021.

Lisätään osallisuus ja tieto vastualueen, osaaminen tuloihin +48 600 euroa (hallintosääntömuutokset) ja menoihin +9 291 000 euroa (hallintosääntömuutokset). Uusi sitovataso 1.6.2021 alkaen.

Lisätään osallisuus ja tieto vastualueen, osallisuus tuloihin +496 200 euroa (hallintosääntömuutokset) ja menoihin +5 589 600 euroa (hallintosääntömuutokset). Uusi sitovataso 1.6.2021 alkaen.

Sivistyksen palvelualueen muutosten nettovaikutus tulokseen yhteensä -3,565 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Lasten ja nuorten kasvu vastuualue määräraha 185 161 600 euroa
- Lasten ja nuorten kasvu vastuualue tuloarvio 9 218 400 euroa
- Osaaminen ja tieto vastuualue määräraha 9 643 600 euroa
- Osaaminen ja tieto vastuualue tuloarvio 217 000 euroa
- Osallisuus ja tieto vastuualue, osaaminen määräraha 9 291 000 euroa
- Osallisuus ja tieto vastuualue, osaaminen tuloarvio 48 600 euroa
- Osallisuus ja tieto vastuualue, osallisuus määräraha 5 589 600 euroa
- Osallisuus ja tieto vastuualue, osallisuus tuloarvio 496 200 euroa

Kaupunkiympäristön palvelualueen muutosesitys:

Vähennetään maankäyttö- ja aluehankkeet, kunnallistekniikka sekä rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä tuloista -578 000 euroa (-175 000 euroa pysäköintitulot, -100 000 euroa pysäköintivirhemaksutulot, -60 000 euroa aluevuokrauksen tulomenetykset, -30 000 euroa maksujen huojennukset, -40 000 euroa vuokrien huojennukset, -268 000 euroa metsätoimen myyntituotot,+95 000 euroa lähivirkistysuhanke) ja lisätään menoihin +975 200 euroa (+114 200

euroa hallintosäätömuutokset, +668 000 euroa talvikauden kustannukset, +158 000 euroa liukkauden torjunta, lumen- ja sohjonpoisto, +35 000 euroa maanteiden kunnossapito).

Vähennetään joukkoliikenteen tuloista -1 723 500 euroa (joukkoliikenteen lipputulot).

Kaupunkiympäristön palvelualueen muutosten nettovaikutus tulokseen yhteensä -3,277 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Maankäyttö- ja aluehankkeet, kunnallistekniikka sekä rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä tuloarvio 26 160 800 euroa
- Maankäyttö- ja aluehankkeet, kunnallistekniikka sekä rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä määräraha 30 436 900 euroa
- Joukkoliikenne toimintakate 6 721 600 euroa

Tuloslaskelmaosan muutosesitys:

Lisätään korkomenoihin +150 000 euroa (talletuspalkkioiden kasvu).

Muutoksen nettovaikutus tulokseen -0,150 milj. euroa.

Sitovuustaso muutoksen jälkeen:

-Korkotulot ja -menot, nettositovuus 3 751 200 euroa.

Investointiosan muutosesitykset:

Lisätään julkisen käyttöomaisuuden investointituloja +1 949 000 euroa (+1 500 000 euroa Ahtialantien hanke, +449 000 euroa Lähiöhanke) ja investointimenoja +2 989 000 euroa (+1 600 000 euroa Ahtialantien hanke,

+940 000 euroa Hennalan kasarmi, +449 000 euroa Lähiöhanke).

Lisätään kiinteän omaisuuden investointituloja +1 596 000 euroa (maankäyttösopimustulot) ja investointimenoja +9 600 000 euroa (keskussairaalan maa-alue). Investointitulot lisäävät käyttöomaisuuden myyntivoittomäärärahavarausta.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Julkisen käyttöomaisuuden investointimenot 30 181 000 euroa
- Kiinteän omaisuuden investointimenot 16 347 000 euroa

Esitetyt käyttötalouden muutokset vähentävät tuloja -0,958 milj. euroa ja lisäävät menoja +3,896 milj. euroa. Vaikutus toimintakatteeseen on -4,854 milj. euroa ja tilikauden tulokseen -5,004 milj. euroa. Esitetyt investointimuutokset lisäävät investointimenoja yhteensä +12,589 milj. euroa. Käyttötalouden ja investointien nettovaikutukset katetaan käyttöpääomaa pienentämällä.

Perusteluosa

Konsernipalvelut / talouspalvelut 3.6.2021

Vuoden 2021 talousarvioon esitetään tehtäväksi muutoksia, joista on tehty päätöksiä tai joihin on ilmennyt perusteita talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Esitetyt käyttötalouden muutokset vähentävät tuloja -0,958 milj. euroa ja lisäävät menoja +3,896 milj. euroa. Vaikutus toimintakatteeseen on -4,854 milj. euroa ja tilikauden tulokseen -5,004 milj. euroa. Esitetyt investointimuutokset lisäävät investointimenoja yhteensä +12,589 milj.

euroa. Käyttötalouden ja investointien nettovaikutukset katetaan käyttöpääomaa pienentämällä.

Sitovuustasojen muutokset on esitetty liitteessä 1. ja päivitetty tulos- ja rahoituslaskelma liitteessä 2.

Käyttötalousosa

Hallintosäätömuutosten vaikutukset talousarvioon

Kaupunginvaltuusto on päättänyt 14.12.2020 (§108 ja §109) 1.1.2021 ja 1.6.2021 voimaantulevista hallintosäätömuutoksista.

Hallintosäätömuutosten vaikutukset palvelualueiden toimintasäätöihin on hyväksytty kaupunginhallituksessa 25.1.2021 §34 ja sivistyslautakunnassa 26.5.2021 §54. Uuden hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan osalta toimintasäätö viedään hyväksyttäväksi elokuussa 2021.

Hallinto- ja toimintasäätömuutokset aiheuttavat palvelualueiden sitovuustasoihin, määrärahoihin, tuloarvioihin ja toimintakatteisiin muutoksia, joista päätetään tässä talousarviomuutoksessa. 1.1.2021 voimaan tulleiden muutosten osalta siirretään koko vuoden määrärahat ja tuloarviot uusille sitovuuksille ja 1.6.2021 voimaan tulleiden muutosten osalta siirretään puolen vuoden määrärahat ja tuloarviot uusille sitovuuksille. Edellä mainitut muutokset päivitetään palvelualueiden käyttösuunnitelmiin. Muutoksella ei ole tulosvaikutusta.

Konsernihallinnon palvelualue

Konsernipalvelut: Euroopan komission myöntämä taloudellinen tunnustus

Euroopan komissio myönsi Lahden kaupungille 350 000 euron taloudellisen tunnustuksen kattamaan ympäristöpääkaupunki-titteliin liittyviä valmistelukustannuksia (KH 12.8.2019 § 196). Taloudellisesta

tunnustuksesta maksettiin kaupungille 245 000 euroa vuonna 2020 (KH 28.9.2020 §244) ja loppuosa 105 000 euroa toukokuun 2021 aikana. Lahden kaupunki myöntää saadun taloudellisen tunnustuksen avustuksena Kestävä Lahti -säätöille. Esitetään lisättäväksi konsernipalvelut vastualueen tuloja +105 000 euroa ja menoja +105 000 euroa.

Konsernipalvelut: Koronapandemia ja koronaexit-toimenpiteet

Konsernipalvelujen määrärahoista katetaan kaupunkitasoisesti koronapandemiasta ja koronaexit-toimenpiteistä aiheutuvia kuluja, joihin varaudutaan lisäämällä konsernipalvelut vastualueelle menoja +200 000 euroa.

Elinvoimapalvelut: Koronaexit, tapahtumatoiminnan tukeminen ja ympäristöpääkaupunkitoiminta

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 17.5.2021 §53 esittää elinvoimapalvelujen menoja lisättäväksi +130 000 euroa. Lisäystä esitetään +50 000 euroa koronaexit toimenpiteisiin, +40 000 euroa tapahtumapalvelujen tukemiseen kulttuurivuoden 2022 ja urheilun supervuoden 2023 vuonna 2021 aloitettaviin järjestelyihin sekä +40 000 euroa määräaikaisen henkilön palkkaamiseen. Euroopan ympäristöpääkaupunki -vuotta hoitaa Kestävä Lahti -säätö, mutta ympäristöpääkaupunkivuonna luodut verkostot ja osaaminen tulee varmistaa Lahden kaupungin myöhempää käyttöä varten.

Työllisyyspalvelut: KUNTO-hanke

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 17.5.2021 §54 esittää työllisyyspalveluihin lisättäväksi tuloihin +160 000 euroa ja menoihin +215 000 euroa. Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on myöntänyt Lahden kaupungille tukea "KUNTO – Uusilla kunnallisilla toimilla työkuuntoon ja työelämään" -hankkeeseen. Tuen osuus hankkeen

hyväksyttävistä tukikelpoisista nettokustannuksista on enintään 830 000 euroa (75,05 %), jolloin kaupungin omarahoitusosuus koko hankkeen ajalta on noin 207 500 euroa. Hanke kytketään osaksi Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilua ja se tekee tiivistä yhteistyötä Ohjaamo-toiminnan kanssa. Hanke on toteutettava 1.6.2021–31.5.2023.

Sivistyksen palvelualue

Sivistyslautakunta päätti 25.5.2021 §57 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että lasten ja nuorten kasvu vastuualueen määrärahaa lisätään +1 735 000 euroa ja tuloarviota vähennetään -517 000 euroa. Perusopetukseen esitetään lisättäväksi määrärahaa +1,2 milj. euroa kotikuntakorvauksiin. Perusopetuksen vuoden 2021 talousarviossa kotikuntakorvausten määräraha on 8,6 milj. euroa ja toteuma 10,2 milj. euroa. Määräraha on 1,6 milj. euroa toteumaa pienempi, josta 0,4 milj. euroa sopeutetaan muusta perusopetuksen toiminnasta.

Oppivelvollisuuden laajentumisen yhteydessä esitetään lisättäväksi määrärahaa +75 000 euroa kahden psykologin sekä ohjauksen ja valvonnan suunnittelijan palkkamenoihin. Kulttuuritulkki -toimintaan esitetään lisättäväksi määrärahaa +60 000 euroa kolmen kulttuuritulkin palkkamenoihin. Toiminta on osa maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kouluun kotoutumista ja koulunkäynnin tukemista sekä koulun ja kodin yhteistyötä. Kaksivuotiseen esiopetuksen kokeiluun liittyen varhaiskasvatukseen esitetään lisättäväksi määrärahaa +400 000 euroa sekä vähennettäväksi tuloarviota -100 000 euroa. Lisäksi esitetään tuloarviota vähennettäväksi -417 000 euroa varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokseen liittyen.

Lisäksi lautakunta päätti esittää, että osaaminen ja tieto vastuualueen määrärahaa lisätään +650 000 euroa oppivelvollisuuden laajentumisesta aiheutuviin lukiokoulutuksen materiaalikuluihin. Koulutuksen järjestäjät

ovat velvollisia kattamaan laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvien opiskelijoiden opintoihin liittyvät kustannukset, lukuun ottamatta matkakuluja.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Tekninen ja ympäristölautakunta päätti 18.05.2021 §80 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että maankäyttö ja aluehankkeet, kunnallistekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä tuloja vähennetään -578 000 euroa ja menoja lisätään + 861 000 euroa. Koronapandemian vaikutuksesta pysäköintitulojen arvioidaan laskevan -175 000 euroa, pysäköintivirhemaksujen -100 000 euroa ja aluevuokraustulojen -60 000 euroa. Terassialueiden käytöstä perittävien maksujen huojentaminen (TYLA 27.4.2021 §74) vähentää kunnallistekniikan tuloja -30 000 euroa. Lisäksi vuokrien huojennuksien arvioidaan alentavan vuokratuottoja noin -40 000 euroa. Maksujen ja vuokrien huojennukset ovat osa kaupungin koronaexit suunnitelmaa. Metsätoimen myyntituottojen arvioidaan alenevan -268 000 euroa. Lähivirkistyshankkeeseen saadaan valtionavustusta, joka lisää tuloja +95 000 euroa. Talvikauden kustannukset keskustassa nousivat ennakoitua korkeammalle tasolle harjausmenetelmän sekä formiaatin käytön vuoksi +668 000 euroa. Pohjoisella urakka-alueella kustannusten ylittyminen on johtunut normaalia laajemmasta resurssitarpeesta liukkaudentorjunnan, lumen- ja sohjonpoiston sekä lumen ajojen johdosta +158 000 euroa. Eteläisellä urakka-alueella on sovittu urakoitsijan kanssa Väylävirastolta kesken talvikauden siirtyneiden maanteiden kunnossapito kiinteänä lisätyönä yhteensä +35 000 euroa/kausi.

Lisäksi lautakunta esittää, että joukkoliikenteen tuloja vähennetään -1 723 500 euroa. Koronan vuoksi matkustajamäärien ja lipputulojen

arvioidaan laskevan. Yhteensä vuoden 2021 osalta lipputulovaje on arviolta noin -5,0 milj. euroa, josta Lahden osuus on arviolta 50 % eli -2,5 milj. euroa. Traficom on myöntänyt Lahden seudulle joukkoliikenteen koronatukea +1 819 000 euroa. Lahden osuus avustuksesta on noin +909 500 euroa. Joukkoliikenteen lippujen alennuskampanjan (JOLI 04.05.2021 §20) arvioidaan vähentävän lipputuloja -133 000 euroa. Alennuskampanja on osa kaupungin koronaexit suunnitelmaa.

Tuloslaskelmaosa

Talletuspalkkioiden kasvu

Korkokuluihin esitetään lisättäväksi +150 000 euroa talletuspalkkiosta aiheutuviin lisäkuluihin. Pankit perivät talletuspalkkiota pankkitileillä olevista varoista kompensoidakseen heille tulevien negatiivisten korkojen vaikutuksia. Kaupungin kassan tasoa on kasvattanut investointien luovutusvoitot.

Investointiosa

Julkinen käyttöomaisuus

Tekninen ja ympäristölautakunta päätti 18.05.2021 §80 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että julkisen käyttöomaisuuden investointituloja lisätään +1 949 000 euroa ja investointimenoja + 2 989 000 euroa.

Ahtialantien hankkeeseen on saatu valtion tuesta päätös kuluvan vuoden aikana. Hanketta on aikataulullisesti avustuspäätöksen jälkeen tiivistetty. Hankeaikataulun muutokseen perustuen hankkeelle esitetään lisäystä investointituloihin +1 500 000 euroa ja investointimenoihin +1 600 000 euroa. Lähiöhankeeseen on saatu valtionavustusta, jonka perusteella esitetään lisäystä investointituloihin +449 000 euroa ja investointimenoihin

+449 000 euroa. Hankkeilla kehitetään kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita, parannetaan valaistusta, elävöitetään ympäristöä taide-elementein ja parannetaan viherympäristöä.

Hennalan kasarmialueen maankäyttösopimukseen perustuen kaupunki vastaa vesihuoltoverkoston toteuttamisesta, jonka vuoksi esitetään lisäystä investointimenoihin +940 000 euroa.

Kiinteä omaisuus

Tekninen ja ympäristölautakunta päätti 18.05.2021 §80 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kiinteän omaisuuden investointituloja lisätään +1 596 000 euroa. Hennalan kasarmialueen toteutukseen liittyen maankäyttösopimuksista saadaan tuloja enemmän kuin aiemmin on arvioitu.

Kaupunginhallitus on 31.5.2021 §217 päättänyt tehdä 9,1 milj. euron arvoisen ostotarjouksen keskussairaalan maa-alueesta sekä hyväksyä kauppakirjan ja vuokrasopimuksen. Esitetään lisättäväksi kauppaa, varainsiirtovero ja muita kaupankäyntikuluja varten investointimenoihin +9 600 000 euroa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

KH: KV

KV: Ote: Konsernihallinnon palvelualue, Sivistyksen palvelualue, Kaupunkiympäristön palvelualue, Lahden Tilakeskus, Taloussuunnittelu, Controllerpalvelut, Rahoituspalvelut

